

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

КОНЕТ ГАННА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 338

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ
З МЕТОЮ ЇХ ОПТИМІЗАЦІЇ
(НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ «ЗАЛІЩИЦЬКА ДЕД» ДП «ТЕРНОПІЛЬ ОБЛАВТОДОР»)

8.03050901 «Облік і аудит»

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль
2017

Роботу виконано на кафедрі бухгалтерського обліку та аудиту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Співак Сергій Михайлович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент, зав. кафедри економічної кібернетики
Дмитрів Дмитро Володимирович,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 22 лютого 2017 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії №__ у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Танцюрова, 2, навчальний корпус №5, ауд. 24

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Організація обліку праці та заробітної плати посідає одне з основних місць в системі обліку на будь-якому підприємстві. Заробітна плата є джерелом доходів усіх працівників підприємства. Праця, виконувана працівниками є необхідною складовою частиною процесу роботи підприємства.

В сучасних умовах питання нарахування та утримань із фонду заробітної плати, а також бухгалтерського обліку і аналізу оплати праці посідають особливе місце в роботі бухгалтерії кожного суб'єкта господарської діяльності. По-перше, це пов'язано з тим, що для працівників заробітна плата служить основним джерелом матеріальних благ. По-друге – суми нарахувань, що спрямовуються підприємствами на оплату праці, виступають основою для формування надходження податків і обов'язкових зборів до бюджету та цільових фондів.

Підприємство самостійно, але у відповідності до законодавства, встановлює штатний розклад, форми та системи оплати праці і преміювання. Організація обліку праці та зарплати – є однією із найважливіших та найскладніших ділянок роботи, що вимагають точних і оперативних даних, у яких відображаються зміни чисельності працівників, витрати робочого часу, категорії робітників тощо.

Доходи працівника визначаються його власним трудовим внеском в діяльність підприємства. Вони врегульовані податками та не обмежуються максимальними розмірами. Мінімальний розмір заробітної плати встановлюється Законом України «Про Державний бюджет України» на наступний рік.

На підприємствах облік працівників та їх заробітної плати є документальним, достовірним, однаковим та співставним у всіх галузях господарювання. Робітникам через реалізацію права на працю шляхом укладання трудового договору у відповідності з Законом України здійснюється нарахування оплати за працю, нарахування та відрахування єдиного соціального внеску. При цьому бухгалтерський облік повинен забезпечувати: точний розрахунок заробітної плати кожного робітника у відповідності до кількісних і якісних характеристик своєї праці, форми та системи оплати праці на підприємстві, правильний підрахунок

утримань із суми заробітної плати; контроль за трудовою дисципліною, використанням робочого часу, виявленням резервів можливого росту продуктивності праці, витратою фонду оплати праці.

Організація системи обліку оплати праці – це не лише облік заробітної плати на підприємстві, а перш за все добре організований аналітичний та синтетичний облік використання робочого часу, розрахунків зі страхування, облік нарахування і виплати сум лікарняних, відпусток тощо.

Таким чином, тема даної роботи є надзвичайно актуальною для будь-якого підприємства. Основною метою якої є дослідження сутності заробітної плати, її форм і видів, вивчення організації системи обліку заробітної плати на підприємстві та проведення аналізу фонду оплати праці.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає в розкритті сутності поняття заробітної плати, дослідження організації системи обліку та аналізу формування фонду оплати праці, надання рекомендацій щодо їх удосконалення та оптимізації. Для вирішення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначення сутності поняття «праця» та «заробітна плата» на підприємствах;
- дослідження форм і систем оплати праці та функцій заробітної плати;
- дослідження організації обліку та аналізу праці на підприємстві;
- дослідження методів документування та обліку нарахування і виплат сум заробітної плати;
- дослідження процесу обліку нарахування заробітної плати;
- дослідження порядку розрахунку утримань із заробітної плати на прикладі філії «Заліщицька ДЕД»;
- проведення аналізу використання фонду оплати праці, трудових ресурсів та аналіз фонду робочого часу.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є розрахунки з оплати праці філії «Заліщицька ДЕД» ДП «Тернопіль облавтодор». Головним видом діяльності підприємства є ремонт автомобільних доріг та забезпечення безпечного та безперебійного рух транспорту особливо у зимовий період.

Предметом дослідження є процес обліку і аналізу розрахунків з оплати праці на аналізованому підприємстві.

Методи дослідження. В основу дослідження покладено такі методи, як збір фактів (спостереження, реєстрація, вимірювання), опис і аналіз фактів. Також використані методи: порівняння, аналізу і синтезу – для виявлення спільних та відмінних рис у наукових підходах до організації бухгалтерського обліку; індукцію, дедукцію, узагальнення – при формуванні висновків.

Наукова новизна одержаних результатів. На основі проведеного аналізу методики обліку розрахунків з оплати праці та витрат на оплату праці на досліджуваному підприємстві запропоновано оптимізаційний підхід на основі оцінки вартісних показників ефективності використання трудових ресурсів.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів дипломної роботи полягає в тому, що розроблені в ній рекомендації та пропозиції спрямовані на вдосконалення методики обліку і контролю розрахунків з оплати праці та аналізу ефективності використання трудових ресурсів і можуть бути впроваджені в господарську діяльність філії «Заліщицька ДЕД».

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається з вступу, шести розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи склав 132 сторінок, в роботі 21 таблиць і брисунків, список використаної літератури нараховує 33 джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі розкрито актуальність досліджуваної теми, охарактеризовано основні завдання, які необхідно вирішити, а також наукове та практичне значення одержаних результатів.

В першому розділі проведено аналіз теоретико-методичних основ формування заробітної плати на підприємстві за літературними та іншими

джерелами, обґрунтовано актуальність роботи, виконано постановку задачі на дипломну роботу.

В другому розділі проведено дослідження методики організації обліку розрахунків з оплати праці та особливості організації первинного, синтетичного та аналітичного обліку виплат працівникам на підприємстві.

В третьому розділі розкрито питання щодо проведення аудиту розрахунків з оплати праці на підприємстві та організації внутрішньогосподарського контролю розрахунків з оплати праці.

В четвертому розділі приведено організаційно-економічну характеристику об'єкту виробництва - діяльність філії «Заліщицька ДЕД» та здійснено аналізу показників бухгалтерської звітності підприємства за результатами її діяльності.

В п'ятому розділі виконано дослідження чисельності та складу працівників і використання робочого часу, проведено факторний аналіз фонду заробітної плати та аналіз забезпеченості кадрами філії «Заліщицька ДЕД» та на його основі запропоновано шляхи оптимізації фонду оплати праці на досліджуваному підприємстві.

В частині «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто питання організації та планування робіт по охороні праці на філії «Заліщицька ДЕД», правові основи забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях, а також розглянуто питання з розробки та реалізації заходів щодо матеріального забезпечення заходів цивільного захисту і проведено оцінку стійкості роботи об'єкта господарювання до впливу удару хвилі ядерного вибуху згідно виданого завдання.

У загальних висновках щодо дипломної роботи описано прийняті в дипломній роботі рішення і рекомендації, які забезпечують виконання поставлених завдань; запропоновані рішення, прийняті автором в процесі роботи можуть бути впроваджені у практику здійснення організації обліку та аналізу розрахунків з оплати праці та шляхи оптимізації фонду заробітної плати на підприємстві.

В додатках до пояснювальної записки приведено документи фінансової та статистичної звітності досліджуваного підприємства, на основі яких проводився аналіз його діяльності.

ВИСНОВКИ

Поняття заробітна плата є визначальним для різних суб'єктів, зокрема: працівника, що здійснює діяльність, підприємства, фіскальної служби, соціальних фондів тощо. Усі ці суб'єкти здійснюють облік та аналіз заробітної плати, як однієї з найважливіших видів діяльності. Тому важко переоцінити значення роботи бухгалтера, щодо обліку витрат на оплату праці. Зазвичай вона є найбільш складною та трудомісткою. Помилки при нарахуванні заробітної плати призводить до цілої низки помилок і порушень, які тягнуть за собою значні наслідки у вигляді великих сум штрафних санкцій.

Питання організації оплати праці, а також податкового і бухгалтерського обліку заробітної прати займають особливе місце в роботі бухгалтерії кожного підприємства.

По-перше, це пов'язано з тим, що для працівників заробітна плата служить основним джерелом матеріальних благ. По-друге – суми нарахувань, що спрямовуються підприємствами на оплату праці, виступають основою для формування надходження податків і обов'язкових зборів до бюджету та цільових фондів.

Бухгалтерський облік на підприємстві повинен забезпечувати: точний розрахунок заробітної плати кожного робітника відповідно до кількості і якості витраченої праці, правильний підрахунок утримань із заробітної плати; контроль за трудовою дисципліною та використанням робочого часу, своєчасним виявленням резервів можливого росту продуктивності праці, оптимізацією фонду заробітної плати; правильне нарахування і відрахування соціальних внесків.

Основою ефективної діяльності будь-якого суб'єкта господарювання виступає чітко налагоджена система аналізу та контролю. Незалежно від форми власності підприємству необхідний бухгалтерський облік як основа, що підтверджує

юридичну і фінансову обґрунтованість дій фірми, її взаємодії з органами державного управління і дотримання встановлених норм і правил.

Організація системи обліку заробітної плати визначається трьома основними елементами: нормуванням праці, формою та системою оплати праці на підприємстві. Тарифна система як основа організації оплати праці на підприємстві, включає в себе тарифну сітку, тарифну ставку і тарифно-кваліфікаційні довідники.

Основними завданнями аналізу трудових ресурсів є оцінка рівня забезпечення підприємства цим видом ресурсів та організації праці, пошук резервів підвищення ефективності використання трудових ресурсів, визначення впливу трудових ресурсів на результати господарської діяльності підприємства.

Облік персоналу ведуть за професіями і спеціальностями. Дані обліку чисельності працівників та відпрацьованого часу, а також дані обліку розрахунків з працівниками з оплати праці є підставою для складання звітів з праці та заробітної плати.

Введення єдиного соціального внеску значно полегшує підприємцям у частині адміністрування нарахування та сплати внесків на пенсійне та соціальне страхування

Оскільки витрати на оплату праці тісно пов'язані із чисельністю працюючих, тому необхідно забезпечувати планування необхідної кількості робітників.

Особливу увагу потрібно звертати на плінність кадрів, бо плінність знижує продуктивність праці на підприємстві. У 2014 році і у 2015 році коефіцієнт плінності складав 9%. Це говорить про нормальні умови праці у філії. Також при нормальних умовах коефіцієнти прийому і звільнення не повинні перевищувати 4%., що і підтверджує розрахунок.

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота присвячена теоретичним та практичним аспектам обліку праці та заробітної плати на підприємстві, її аналізу і контролю. Проаналізовано основні показники діяльності філії «Заліщицька ДЕД» та наведено шляхи удосконалення системи обліку та аналізу розрахунків з оплати праці

Ключові слова: облік, аналіз, контроль, фонд оплати праці, ЄСВ, тарифна сітка.

ANNOTATION

This thesis is devoted to theoretical and practical aspects of accounting and wages in the enterprise, its analysis and control. The basic performance of the branch "Zalishchyky DED" and shows ways to improve the accounting systems and analysis of pay settlements

Key words: accounting, analysis, control, payroll, Single Contribution, rate schedule.